

Granskning av internkontroll i hantering av leverantörsregister och leverantörsutbetalningar

Trosa kommun

Oktober 2022

Projektledare Daniel Brandt

Projektmedarbetare Matthew Matti

Sammanfattning

PwC har på uppdrag av de förtroendevalda revisorerna i Trosa kommun genomfört en granskning av Internkontroll i hantering av leverantörsregister/-utbetalningar. Granskningens syfte är att granska om kommunstyrelsen har en tillräcklig intern kontroll avseende hantering av leverantörsregister/-utbetalningar.

Följande revisionsfrågor används för att svara mot syftet:

- Finns det rutiner för initial och löpande kontroll av leverantörer?
- Finns det rutiner för att följa upp ändringar av fast data?
- Finns det rutiner som säkerställer att leverantörsregistret är aktuellt?
- Finns det en aktuell attestförteckning som stämmer med registrerade attestbehörigheter i ekonomisystemet?
- Finns det rutiner som säkerställer att leverantörsfakturer betalas i tid?

Utifrån genomförd granskning är vår samlade bedömning att kommunstyrelsen i allt väsentligt säkerställt en tillräcklig intern kontroll i hantering av leverantörsregister/-utbetalningar.

Nedan ses bedömning för varje revisionsfråga. För fullständiga bedömningar se respektive revisionsfråga i rapporten eller det avslutande avsnittet "Sammanfattande bedömningar utifrån revisionsfrågor".

Revisionsfrågor	Bedömning
Finns det rutiner för initial och löpande kontroll av leverantörer?	-
Finns det rutiner för att följa upp ändringar av fast data?	-
Finns det rutiner som säkerställer att leverantörsregistret är aktuellt?	-
Finns det en aktuell attestförteckning som stämmer med registrerade attestbehörigheter i ekonomisystemet?	-
Finns det rutiner som säkerställer att leverantörsfakturer betalas i tid?	-

Rekommendationer

Utifrån vår granskning rekommenderar vi kommunstyrelsen att:

- Införa en rutin för löpande genomgång av leverantörsregistret i syfte att säkerställa att leverantörerna är aktuella.

Innehållsförteckning

Sammanfattning	1
Inledning	3
Bakgrund	3
Syfte och revisionsfrågor	3
Revisionskriterier	3
Avgränsning	3
Metod	3
2. Resultat av genomförda dataanalyser	4
2.1 Analys Trygga Leverantörer	4
3. Granskningsresultat	5
<i>Revisionsfråga 1: Finns det rutiner för initial och löpande kontroll av leverantörer?</i>	5
lakttagelser	5
Bedömning	6
<i>Revisionsfråga 2: Finns det rutiner för att följa upp ändringar av fast data?</i>	6
lakttagelser	6
Bedömning	6
<i>Revisionsfråga 3: Finns det rutiner som säkerställer att leverantörsregistret är aktuellt?</i>	7
lakttagelser	7
Bedömning	8
<i>Revisionsfråga 4: Finns det en aktuell attestförteckning som stämmer med registrerade attestbehörigheter i ekonomisystemet?</i>	8
lakttagelser	8
Bedömning	9
<i>Revisionsfråga 5: Finns det rutiner som säkerställer att leverantörsfakturor betalas i tid?</i>	9
lakttagelser	9
Bedömning	10
Samlad bedömning	11
Rekommendationer	11
Dokument	12

Inledning

Bakgrund

Inköpskostnader utgör en väsentlig del av kommunens externa kostnader. Omfattande risker finns förknippade med inköp och hantering av leverantörsfakturor. I den centrala hanteringen finns det risk för att registerhållning och hanteringen av leverantörsregistret med mera inte alltid fungerar som avsett. Då ansvaret för inköp, attest och kontering av leverantörs-fakturor är decentraliserat finns en ökad risk för att kontroll av inköp och utbetalningar inte i alla delar har en tillfredsställande följsamhet till tecknade avtal. Det kan vara svårt att i alla delar upprätthålla kompetens och enhetlighet i kontrollerna.

Utifrån 2022 års riskanalys har revisorerna beslutat att som ett led i den årliga granskningen genomföra en granskning av internkontroll i hantering av leverantörsregister/-utbetalningar.

Syfte och revisionsfrågor

Granskningens syfte är att granska om kommunstyrelsen har en tillräcklig intern kontroll avseende hantering av leverantörsregister/-utbetalningar.

Följande revisionsfrågor används för att svara mot syftet:

- Finns det rutiner för initial och löpande kontroll av leverantörer?
- Finns det rutiner för att följa upp ändringar av fast data?
- Finns det rutiner som säkerställer att leverantörsregistret är aktuellt?
- Finns det en aktuell attestförteckning som stämmer med registrerade attestbehörigheter i ekonomisystemet?
- Finns det rutiner som säkerställer att leverantörsfakturor betalas i tid?

Revisionskriterier

- Lag (2018:597) om kommunal bokföring och redovisning
- Kommunens egna rutiner/riktlinjer.

Avgränsning

Granskningen avgränsas i huvudsak till kalenderåret 2022. I övrigt se avsnitt "syfte och revisionsfrågor". Vidare avgränsas granskningen till kommunstyrelsen.

Metod

Granskningen genomförs genom dokumentstudier av relevanta rutiner, riktlinjer och policys, kvantitativ dataanalys av leverantörsregister och leverantörsutbetalningar samt intervju med redovisningsansvarig och eventuellt e-handelssamordnare/inköpsansvarig eller liknande. Även kontroll av attester mot attestlistor kommer att genomföras.

De intervjuade har beretts möjlighet att sakgranska rapporten.

2. Resultat av genomförda dataanalyser

2.1 Analys Trygga Leverantörer

Inom ramen för granskningen har vi genomfört en kvantitativ registeranalys av kommunens leverantörsregister per augusti 2022. Analysen ger en ögonblicksbild av leverantörsregistret och registrerade leverantörer vid tidpunkten för granskningen. Utfallet av analysen sammanfattas nedan.

Antal leverantörer i registret / unika org. nr	1 272 / 1 235
Dubbletter org. -nr / gironummer	67 / 16
Inaktiva gironummer	1
Momsregistreringsnummer saknas	200
Leverantörer som ej innehar F-skatt	107
Leverantörer med betalningsanmärkningar	162
Leverantörer med skulder hos kronofogden	5
Korruptionslistade leverantörer	0
Registrerade bluffbolag	0
Osäker ekonomisk ställning	0

Bild 1: Sammanfattning av analys "Trygga Leverantörer" genomförd av PwC

Genomförd analys visar att det i kommunens leverantörsregister per granskningstillfället fanns 1 272 registrerade leverantörer, varav 1 235 stycken med unika organisationsnummer. För 21 av dessa saknades matchning med angivet bank- eller plusgironummer. Totalt identifierades 67 registrerade leverantörer med dubbla organisationsnummer. Vidare noterades 107 registrerade leverantörer med avsaknad av F-skatt (krävs om leverantören erbjuder tjänster) och 200 stycken leverantörer med avsaknad av momsregistreringsnummer. Avsaknad av F-skatt och momsregisternummer är i första hand leverantörens ansvar. Per granskningstillfället hade kommunen inga registrerade korruption listade företag eller bluffföretag i sitt leverantörsregister. Analysen visar även antalet leverantörer med betalningsanmärkningar, skulder hos Kronofogden samt osäker ekonomisk ställning till följd av bl.a. likvidation och konkurs. För analys och stickprovgranskning av resultatet se revisionsfråga 3.

3. Granskningsresultat

Revisionsfråga 1: Finns det rutiner för initial och löpande kontroll av leverantörer?

lakttagelser

Trosa kommuns leverantörsregister hanteras av ekonomienheten som är organiserad under kommunledningsförvaltningen.

Leverantörsregistret hanteras i kommunens ekonomisystem. Det finns en leverantörsfakturaportal med tillhörande manual, av vilken framgår hur leverantörer och leverantörsfakturor ska hanteras, bl.a. upplägg och registrering av ny leverantör samt hur övriga löpande kontroller av leverantörer ska ske. I manualen specificeras att vid upplägg av en ny leverantör i leverantörsregistret (i ekonomisystemet) så ska kontroll ske för att bl.a. säkerställa att organisationsnummer och bank-/plusgiro etc. överensstämmer, samt att leverantören är registrerad för F-skatt och moms. För att en ny leverantör ska kunna aktiveras i leverantörsregistret krävs att två personer godkänner den.

Enligt våra intervjuer sker inte någon formell systematisk genomgång av leverantörerna i leverantörsregistret. Enligt våra intervjuer har dock leverantörsregistret gallrats vid två tillfällen den senaste fyraårsperioden. En större genomgång av samtliga kommunens leverantörer genomfördes i samband med att kommunen bytte ekonomisystem för ca ett år sedan då ett stort antal leverantörer togs bort.

Trosa kommun använder sig också av Inyett, som är en extern tjänst för leverantörskontroll. Enligt våra intervjuer sker kontroller av redan upplagda leverantörer främst i samband med att betalbil skickas via bank då en automatisk kontroll sker av leverantören via Inyett. Vid avvikelser i denna kontroll skickas ett meddelande via mejl till kommunen om att en avvikelse har uppkommit för en specifik leverantör. Ansvarig personal inom kommunen kontrollerar då avvikelserna och vid behov passiv sätts eller spärras leverantören i registret.

Trygga betalningar

Som ett led i vår granskning har vi kontrollerat betalningar som gjorts under perioden 2022-01-01–2022-09-30 genom analys av samtliga betalfiler som kommunen genererat. Kontrollerna har innefattat om de skett betalningar till organisationer inom nedanstående kategorier:

- näringsförbud
- inaktiva gironummer
- skulder hos kronofogden
- registrerade bluffbolag
- leverantörer med skatteskulder
- leverantörer som är under fusion, konkurs eller rekonstruktion
- leverantörer som har en hög skuldrating

Inga betalningar till ovanstående har noterats.

Kommunen har infört en extra kontroll av betalningar genom att alla fakturor överstigande 100 000 kr kontrolleras i ett extra steg av personal inom ekonomiavdelningen.

Kontroller som utförs avseende fakturor som överstiger 100 000 kr är:

- Fakturans korrekthet (att den uppfyller krav på verifikat)
- Fakturans belopp (att skannat belopp motsvarar originalfakturans belopp)
- Fakturans periodisering (kostnadsfördelning över korrekt nyttjandeperiod)
- Korrekta underlag finns bifogade till fakturan

Fakturor som överstiger 500 000 kr kontrolleras av kommunens ekonomichef/redovisningsansvarig

Bedömning

Finns det rutiner för initial och löpande kontroll av leverantörer?

Ja.

Utifrån vår granskning gör vi bedömningen att det görs initialt och löpande kontroller av leverantörer. Vi tagit del av kommunens manual för registrering och kontroll av leverantörsuppgifter. Manualen innehåller inte några direktiv eller riktlinjer för hur den löpande kontrollen av leverantören ska utföras. Dock så sker det i praktiken i samband med de kontroller och varningar som Inyett och svensk handel levererar till kommunen.

Revisionsfråga 2: Finns det rutiner för att följa upp ändringar av fast data?

lakttagelser

Som beskrivits under revisionsfråga 1 ovan så ska alla nya leverantörer godkännas av två personer. Enligt våra intervjuer så gäller samma rutin vid ändringar av fasta data för redan upplagda leverantörer. De krävs ett godkännande av en annan person än den som gjort förändringar för att leverantören ska aktiveras och en betalning ska kunna genomföras. Vi har om en del i vår granskning kontrollerat att denna rutin fungerar genom att följa en förändring av en leverantör.

Samtliga ändringar i registret sparas så att det går att se vilken person som genomfört en ändring och vem som har godkänt den. enligt våra intervjuer sker inte någon regelbunden systematisk genomgång av förändringar.

Bedömning

Finns det rutiner för att följa upp ändringar av fast data?

Ja.

Ändringar av leverantörsuppgifter ska godkännas av två personer, med s.k. dualitet. Vi har i vår granskning kontrollerat att så även sker. Kommunen genomför inte några systematiska kontroller av ändringar, dock så sparas all historik och finns tillgänglig så att det går att se vem som gjort ändringen och när.

Revisionsfråga 3: Finns det rutiner som säkerställer att leverantörsregistret är aktuellt?

Iakttagelser

Genomförd registeranalys (se avsnitt 2.1) indikerar på att det inte finns mycket brister avseende registervård. Vid granskningstillfället fanns 1272 leverantörer registrerade i leverantörsregistret, varav 1235 stycken hade unika organisationsnummer. Vidare noterades 67 dubletter avseende organisationsnummer, samt 21 organisationsnummer som inte överensstämde med angivet bank- eller plusgiro. Som tidigare beskrivits under revisionsfråga 1 ovan så har kommunen nyligen bytt ekonomisystem. I samband med övergången till det nya ekonomisystemet genomförde kommunen en större genomgång och rensning av sitt leverantörsregister.

Enligt våra intervjuer sker inte någon formell regelbunden genomgång av leverantörerna i leverantörsregistret. I kommunens internkontrollplan ingår att genomföra stickprovskontroller av ett 30-tal leverantörer årligen för att kontrollera att de registrerade uppgifterna är korrekta.

Det sker även löpande kontroller i samband med att kommunen får en signal eller en varning av Inyett i samband med granskningen av utbetalningsfilerna som genomförs.

Vi har i vår granskning genomfört stickprovskontroller av de riskindikatorer som kommit fram i vår registeranalys. Vi har inte noterat några väsentliga avvikelser i våra stickprov.

Verifiering

Dubbla leverantörsidentiteter baserat på organisationsnummer

Av registeranalysen framkommer att det finns 67 dubbla leverantörs identiteter baserat på organisationsnummer. Dubbla leverantörs identiteter kan förekomma för leverantörer som exempelvis har olika gironummer beroende på vilken enhet som fakturerar kommunen, att leverantören använder sig av ett factoringbolag eller att de lagts upp av misstag. Vi har i vår granskning genomfört stickprovskontroller av dubbla leverantörer. Samtliga leverantörer i våra stickprov har passiv sats i systemet och är således spärrade.

Leverantörer med inaktivt gironummer

Utifrån registeranalys framkommer att 1 leverantörer har ett inaktivt gironummer. Leverantören ska passiv sättas i registret.

Leverantör där momsregistrering saknas

Utifrån registeranalys framkommer att 200 leverantörer i leverantörsregistret saknar momsregistrering. Vid översiktlig granskning av utfallet avser det i huvudsak föreningar och intresseorganisationer som inte alltid måste vara registrerade för moms. Våra stickprov inom området har inte gett upphov till några anmärkningar.

Leverantör som saknar F-skatt

Utifrån vår registeranalys framkommer att det i leverantörsregistret finns 107 leverantörer som saknar F-skatt. Vi har kontrollerat genom stickprov, samtliga våra stickprov avser samfälligheter som inte bedöms bedriva näringsverksamhet och således inte är registrerade för F-skatt.

Leverantör med betalningsanmärkningar

Enligt vår registeranalys framkommer att det i leverantörsregistret finns 162 leverantörer med betalningsanmärkningar. Vi har kontrollerat genom stickprov utan noteringar.

Leverantörer med skulder hos kronofogden

Enligt vår registeranalys framkommer att det i leverantörsregistret finns 5 leverantörer med skulder hos kronofogden. Våra kontroller har inte gett upphov till några noteringar.

Leverantör vars giro- och organisationsnummer ej matchar

Enligt vår registeranalys framkommer att det i leverantörsregistret finns 21 leverantörer vars giro- och organisationsnummer ej matchar. Kontroll har skett genom stickprov som inte gett upphov till några noteringar.

Bedömning

Finns det rutiner som säkerställer att leverantörsregistret är aktuellt?

Ja.

Utifrån vår granskning gör vi bedömningen att det görs initial kontroll av leverantörer. Vi tagit del av kommunens manual för registrering och kontroll av leverantörsuppgifter. Manualen innehåller inte några direktiv eller riktlinjer för hur den löpande kontrollen av leverantören ska utföras. Dock så sker det i praktiken i samband med de kontroller och varningar som Inyett och Svensk handel levererar till kommunen. Vår registeranalys av identifierade riskfaktorer och våra stickprov inom respektive område har inte några väsentliga fel.

Revisionsfråga 4: Finns det en aktuell attestförteckning som stämmer med registrerade attestbehörigheter i ekonomisystemet?

lakttagelser

Attestreglemente med tillhörande tillämpningsanvisningar finns upprättat som beskriver hur attester ska ske i kommunen. Av Attestreglemente framgår att respektive nämnd utser beslutsattestanter och granskning attestanter, samt deras ersättare. Av *Tillämpningsanvisningar till Attestreglementet* beskrivs processen för hur attestanter utses. För samtliga attestanter ska det finnas en blankett med uppgifter om attestanten och verksamheterna ska löpande rapportera in förändringar.

På ekonomienheten samlas aktuella attestförteckningar för Granskningsattestant och ersättare samt Beslutsattestant och ersättare tillsammans med aktuella beslut och namnteckningsprov. Produktionschef ansvarar för att dessa dokument kommer ekonomienheten tillhanda. Ekonomienheten ansvarar för att ta fram en mall för attestförteckningen som samtliga nämnder ska använda.

Attestförteckningen ska innehålla uppgifter om samtliga attesträtter inom nämndernas ansvarsområde. Av förteckningen ska framgå typ av attest, funktion samt omfattning. Attestförteckningen ska uppdateras i samband med nämndens beslut om budget. En aktuell förteckning ska alltid finnas tillgänglig på respektive nämnd samt överlämnas kontinuerligt till ekonomienheten.

Vi har tagit del av aktuella attestförteckningar samt registrerade behörigheter i ekonomisystemet. Vi har inom ramen för granskningen kontrollerat att attest skett på korrekt sätt avseende behörighet och att eventuell vidaredelegering. Kontroll av 16 fakturors attester har gjorts utan anmärkning.

Tabell 1: Resultat av attestverifiering

	Ja	Nej	Totalt
Korrekt attest av leverantörsfaktura	16	0	16
Totalt			

Bedömning

Finns det en aktuell attestförteckning som stämmer med registrerade attestbehörigheter i ekonomisystemet?

Ja

Utifrån genomförd granskning av attestreglemente bedömer vi att det finns aktuella attestförteckningar som stämmer med registrerade attestbehörigheter i ekonomisystemet. Genomförd stickprovsgranskning visade inte några avvikelser.

Revisionsfråga 5: Finns det rutiner som säkerställer att leverantörsfakturor betalas i tid?

lakttagelser

Grundprincipen för betalning av leverantörsfakturor i kommunen är 30 dagar. Kommunen genomför betalningar dagligen. Det finns en automatisk påminnelsefunktion i ekonomisystemet i syfte att säkerställa att betalning av leverantörsfakturor görs i tid. Det går att ta ut en rapport från ekonomisystemet som anger vilka fakturor som inte har betalats alternativt vilka som har betalats sent.

I genomförd stickprovskontroll av 16 leverantörsfakturor har kontroll även gjorts med avseende på fakturans betalningsdatum. I granskningen noterades en faktura som förföll på en helgdag, den betalades på nästkommande bankdag.

Tabell 2: Resultat av betalningsdatum

Betalning i tid	Uppfyllt	Kommentar
Kontroll av 16 leverantörsfakturor	Ja	Verifierat. En granskad faktura har betalats för sent (tre bankdagar).

Bedömning

Finns det rutiner som säkerställer att leverantörsfakturor betalas i tid?

Ja.

Kommunens hantering av betalning av leverantörsfakturor sker elektroniskt, vilket innebär att det finns systemstöd för att följa upp obetalda fakturor och säkerställa att betalning görs i tid. Betalfiler skapas varje arbetsdag med godkända fakturor. Utifrån vår stickprovsgranskning framkom att majoriteten av fakturorna betalas i tid, eller haft en godtagbar förklaring till försening.

Samlad bedömning

PwC har på uppdrag av de förtroendevalda revisorerna i Trosa kommun genomfört en granskning av Internkontroll i hantering av leverantörsregister/-utbetalningar. Granskningens syfte är att granska om kommunstyrelsen har en tillräcklig intern kontroll avseende hantering av leverantörsregister/-utbetalningar.

Utifrån genomförd granskning är vår samlade bedömning att den interna kontrollen avseende hanteringen av leverantörsregister och leverantörsbetalningar i allt väsentligt är tillräcklig.

Kommentar till bedömningarna redovisas löpande i rapporten under respektive revisionsfråga.

Rekommendationer

Utifrån vår granskning rekommenderar vi kommunstyrelsen att:

- Införa en rutin för löpande genomgång av leverantörsregistret i syfte att säkerställa att leverantörerna är aktuella.

Dokument

- Attestreglemente (KF 2020-06-10)
- Tillämpningsanvisningar (KS 2020-05-27)
- Leverantörsfaktura Portalen manual (2021-01-01)
- Attestantförteckning BoU 2022 (2022-08-08)
- Attestlista VON 2022 (2022-08-16)
- Leverantörsregister utan personnummer 2022

2022-10-25

Susanne Lindberg

Daniel Brandt

Uppdragsledare

Projektledare

Denna rapport har upprättats av Öhrlings PricewaterhouseCoopers AB (org nr 556029-6740) (PwC) på uppdrag av Trosa kommun förtroendevalda revisorer enligt de villkor och under de förutsättningar som framgår av projektplan.. PwC ansvarar inte utan särskilt åtagande, gentemot annan som tar del av och förlitar sig på hela eller delar av denna rapport.